

Izhaja ob 4 jutraj.

Stane enoletno . . . 340 K
 mesečno 30
 za vsak ozemlje . . . 300
 za inozemstvo . . . 600

Oglaš. za vsak mm višine
 stolpca (88 mm) . . 2 K
 mali oglaš. do 30 mm
 stolpca (88 mm) . . 1.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:
 Miklošičeva cesta št. 146
 Telefon št. 13

Upravišтво:
 Sodna ulica št. 6
 Telefon št. 22

—
 Račun kr. pošt. ček. urad
 št. 11.548

Ljubljana, 8. avgusta.

Naši komunisti so bili dolgo časa smatrani kakor izraz nezadovoljstva, ki išče duška in krivce zla, ki izhaja iz vojnih izgub narodnega premoženja. Njihovih revolucionarnih kilcev se ni hotelo vzeti resno, temveč se je neprestano iskalo opravičilo, češ, da gre na koncu vendarle za delavski pokret, ki pa pod vplivom Rusije še vre in še ni nastopil umerjenih potov za socialne reforme.

Zal da smo se brdiko varali. To razčaranje je zlasti težko za demokrat-sk stranko, ki je do poslednjega skušala zadržati prepričanje, ki je bolj in bolj dobivalo trdno podlago nepobitnih dokazov, da namreč komunisti niso stranka, ki hoče v tej naši državi do-seči delavstvu enakopravno stališče, četudi z bolj radikalno metodo, tem-več da so komunisti na delu, da se s silo menja družabni red in zruši naša država. Moskovski nasilnežem smo trn v peti in od tamkaj neprestano prihajajo vesti, kako gospodje boljševiki želijo uničiti Jugoslavijo in obnovi-ti Avstro - Ogrsko kot sovjetsko fe-deracijo.

Končno je bilo treba zlo odkrito pri-stati in začeti z ločenjem.

Komunisti doma niso našli branite- (jev. Zagrebška buržoazija, ki ruje proti državi, se ima mnogo bolj bati komunistične revolucije, nego srbski seljak. Zato zavratnih opazk in kritik raznih brezobnih organov zagrebškega velekapitala nihče resno vzeti ne more. Socialni demokrati Jugoslavije so strogo obsodili teror in priznali, da mu treba energično stopiti nasproti, a vzdr-ževali so svoje teoretsko stališče, da radi političnih pogršk ne gre omeje-vati politične svobode delavstva in tudi ne gre ovirati dela sindikatov. Zemljoradniki in narodni socialci so, dasi v opoziciji, glasovali za zakon o hašči države.

Zato se nič ne čudimo, če so se ko-munisti zatekli v inostranstvo za po-moč. V praškem senatu in v dunajski »Arbeiterzeitung« so namški socialni-demokrati smatrali kot dobro taktično potezo za svoje stranke in svojo drža-vo, da napadajo našo državo. »Arbei-ter Zeitung«, ki je sicer bila doti obo-jeektivna je padla na nivo »Sechshun-derblatt« in se služi da vzbudi primerno ogorčenje, ostudnih laži. Ona trosi vest, da je samo v Beogradu 14.000 delavcev zaprtih, falsificira zakon, vmešajoč vanj kot splošne določbe znane izjemne paragrafe o hajdukih, ki so pa povrh izpade, že predno je bil zakon parlamentu predložen. »Ar-beiter Zeitung« mirno trdi, da boče krivce sodila policija, dasi sama citira zakon, ki vse judiciranje na podlagi novega zakona izroča sodnjam. »Ar-beiter Zeitung« se ni potrudila, da kon-statira, da so določbe proti vagabun-dom in o ravnanju z eksplozivnimi rno-mi vzete naravnost iz avstrijskega ka-zenkega zakona, ki velja v Sloveniji in Dalmaciji, in tudi v republiki gg. Seitz in Adlerja. Kar piše glasilo av-strijske socialne demokracije o 14.000 zaprtih, je bajka. To gradivo daje inostranstvu »Jugoslavija« s svojimi pretiravanji o »ječah, ki se polnijo, dasi dobro ve, da v Sloveniji ne sedi razen posl. Korena, ki je prenašal za-rotniške pošte iz Moskve, noben ko-munistični vodja. Posebno nas ogor-čujejo vesti, ki jih objavlja »Arbeiter Zeitung« o ravnanju z aretiranimi po-slanci. Dasi bi ljudje, ki so uprizorili metanje bomb med občinstvo v Beo-gradu in ki so povzročili, da sta otro-čica našega Draškovića morala videti, kako jim umira oče pod revolverjem bordelskega vratarja Aliagica, nikakor ne zaslužijo ozirov, je vendar zaslu-ga ravno Svetozara Pribiševića, da so preiskava vodi javno, takorekoč pod očmi časopisja, in so žurnalisti celo imeli vpogled v ječe. »Arbeiter Zeitg.« pa je padla v nizkoto kleveto, da se baje »(soli!) komunistični poslanci v zaporu strahovito mučijo...

Razmerju med našo državo in Av-strijo nesolidna gonja »Arbeiter Zeitg.« ne bo v korist. Že oddavnaj se na Du-naju in v Gradcu skrivajo prevratni elementi proti naši državi: radičevci, šusteršičevci, frankovci in komunisti — vse to uživa zaščito dunajske vlade. Ko so na Nemškem socialisti dali streljati komuniste, je bila stvar za Dunajčane druga. Tam v Nemčiji niso mnogo čakali sodnije, ampak kratkim procesom so izčistili položaj. Kako se je to gospodom okrog »Arbeiter Zeitg.« dopadalo!

Debat, ki so jo Nemci povzročili v češkem senatu, ni v stanu kvariti raz-

Velike odločitve v Parizu

SESTANEK VRHOVNEGA SVETA. — USODA GORNJE ŠLEZIJE. — PROGRA M SESTANKA.

Pariz, 8. avgusta. Danes popoldne je otvoril zborovanje vrhovnega sve-ta ministrski predsednik Briand, ki mu je stal ob strani minister Lou-cher. Sejl so prisostvovali ministrski predsednik Lloyd George, lord Cur-zon, ministrski predsednik Bonomi, minister zunanjih poslov della Torre-tta, zastopnik Zedinjenih držav, pol-kovnik Harvay, japonski poslanik v Parizu vicomte Ichi, japonski posla-nik v Londonu baron Hayashi, kakor tudi izvedenci zavezniških držav v gornješleskem vprašanju. Belgijsko odposlanstvo se seje ni udeležilo, ker je bila posvečena edinole gornješle-skemu vprašanju.

Ministrski predsednik Briand je pozdravil navzoče in povabil posa-mezna odposlanstva, naj podoja splošen pregled gornješleskega vpra-šanja. Predsednik komisije izveden-cev, Fremageot, je pojasnil juridično stališče Francije in dokazal, da se glasovalno ozemlje lahko razdeli in da se mora razmejitev ravnati po iz-idu skupnega glasovanja. Sir Cecil

Hearts je obrazložil angleško stali-šče, ki je prišlo do zaključka, da je industrijsko ozemlje nedeljivo, in da se naj nedeljeno prisodi Nemčiji.

Pariz, 8. avgusta. Sinoči se je vrši-la dolga konferenca med Lloydom Georgeom in Briandom, da se dose-že direkten sporazum med Anglijo in Francijo zaradi Gorenje Šlezije.

Dunaj, 8. avgusta. »Politische Korre-spondenz« poroča, da so se avstrijski poslanci v Londonu, Parizu in Rimu zglasili pri tamošnjih vladah in jih po-novno opozorili na nujno pospešenje kre-ditno akcije za Avstrijo. Prosil so, da se postavi to vprašanje na program zbo-rovanja vrhovnega sveta.

Pariz, 7. avgusta. Na dnevnem redu konference vrhovnega sveta so razen vprašanja pošiljatve volaških ojačeni v Gornjo Šlezijo in dodelitve glasovalnega ozemlja tudi vprašanja ukinjenja prisil-nih odredb na Renu, obsodbe vojnih kriv-cev, dobave zrakoplovnega materiala za zračni promet v Nemčiji, orilentsko vpra-šanje, pomoč Rusiji in finančni položaj Avstrije.

Grki na poču v Angoro

Carigrad, 6. avgusta. Po osemindnevni pavzi, ki je sledila grški ofenzivi v Ana-toliji, se rdi, da je grška armada po ve-steh grškega izvora zopet začela prodi-rati in sicer z namenom, da takoj zasee Angoro. Intendantura in preskrbovali-šča so se preselila v Eskishehir, ki služi grški armadi pri prodiranju kot baza.

Atene, 7. avgusta. (Atenski presbijo). Ministrski predsednik Gunaris in vojni

minister sta drjeja na krovu torpedne-ga rešilca »Volo« v Brusl. Gunaris je izjavil časniku, tem, da se bo lo operac-je zopet začela in nadaljevala tako dolgo, dokler se bo zlomljen zadnji odpo-rovnik.

Carigrad, 7. avgusta. Kemalistična vla-da namerava prepeljati arhive iz Ango-re v Cezarejevo.

Ustanovitev zunanje-političnega odbora

Beograd, 8. avgusta. (Izv.) Že pred nekaj časa izražena misel o osnova-nju stalnega parlamentarnega odbora za zunanje-politične zadeve se sedaj zopet živahno pretresa v parlamen-tarnih krogih. Odbor naj bi se pečal, kakor drugi te vrste, z vprašanji na-še zunanje politike. Zunanji minister bi redno referiral odboru o zunanji politiki tako, da bi parlament direktno sodeloval v njej. Odbor bi imel tudi odločevati vsaj v glavnem o po-stavljanju naših diplomatskih urad-nikov v zunanjem ministrstvu. Ka-kor se čuje, bo vprašanje osnovanja tega odbora ena točk novega vlad-nega programa, na katerem delajo sedaj delegati demokratske in radi-kalne stranke. Nekaj poslancev je mišljenja, naj bi se ta odbor sestavil iz strank vladine večine, drugi pa so za to, da se izvoli iz vseh strank po proporcijem sistemu.

RAZDELITEV A.-O. BRODOVJA.

Rim, 8. avgusta. Reparacijska komisija je odobrila načrt za razdelitev avstro-ogrškega trgovinskega brodovja med Italijo in Jugoslavijo, ki sta ga izdelala Bertolini in Trumbić septembra lanskega leta. Vrednost teh ladij se ne vračuna v reparacijski konto.

merja dveh bratskih držav. Motivi so preveč prozorni. Čudimo se pa, da vlada ni smatrala za potrebno, da v tej debati poda primerno izjavo.

Ze mnogokrat je bil naš narod za-ščita evropske kulture. Tisoč let se je boril z islamom, da se je za robstvom in mrliči našega naroda mogla razvi-jati civilizacija. V svetovni vojni je izkvravel srbski del naroda za zapadno orijentacijo sveta napram pruskemu militarizmu. Zahvale za to ni žel. Pač pa vsi izkoriščajo slabosti ki nas dušo radi neuhuenih žrtv v vojni.

Zaslišanje bivših ko-munističnih poslancev

Beograd, 8. avgusta. (Izv.) Dosedaj so bili zaslišani vsi bivši komunistični poslanci, ki so bili člani izvršilnega odbora. Oni taje vsako zvezo s terori-stičnimi organizacijami, vkljub temu, da jim je znan obtežilni material, ki priča o njih krivdi. Pri zaslišavanju so se zamotali v velika protislovja. Zanikavajo osnovanje terorističnih (il-legitimnih) organizacij, priznavajo pa, da so se oddvojili od »centrumšev«, ker le - ti niso hoteli pristati na osno-vanje terorističnih odborov.

Beograd, 8. avgusta. (Izv.) Kakor je razvidno iz dokazilnega materiala preiskave proti komunistom, je komu-nistična stranka zlorabljala v svoje te-roristične svrhe sindikate. Med mnogi-mi drugimi dokazi, ki se nahajajo v rokah preiskovalnega sodnika, je tudi original pisma zagrebškega komu-nističnega poslanca Miljuša z dne 12.ega aprila t. l., v katerem piše svojemu to-varišu sledeče: »Sindikati se v krat-kem otvorijo in čim se to zgodi, homo nadaljevali svoje delo. Kljub vsemu je situacija za nas dobra, čim se sindi-kati zopet odpro. Pokret se bo razvijal zopet z vso močjo. V nekaj dneh Vam pošljem obširnejše poročilo kakor tudi instrukcije za delo.«

To pismo jasno dokazuje, kako so skušali komunisti pod pretrvezo zaščite ekonomskih interesov delavstva sindi-kalne organizacije uporabiti za svoje teroristične namene.

Beograd, 7. avgusta. Uprava mesta Beograda je kaznovala z enomesečnim zaporom mnogo komunističnih agita-torjev. Med njimi je tudi več dijakov. Po končani kazni bodo vse te osebe iztirane v svoje rojstne kraje, kjer bodo postavljene pod policijsko nad-zorstvo.

Beograd, 8. avgusta. (Izv.) Kakor se govori, je ministrski predsednik Pašić odložil objavo novega diplo-matičnega razporeda ter imenovanja v zunanjem ministrstvu.

Beograd, 8. avgusta. (Izv.) V Beo-grad je prispel Willem Dickenson, tajnik cerkvene lige, referent Dru-štva narodov za verske zadeve in član angleškega parlamenta. Prepo-toval je že vse evropske države in namerava sedaj posetiti tudi Balkan, da se prepriča o izvedbi predpisov o zaščiti manjšin v mirovni pogodbi.

Pred padcem boljševiškega režima

GORKIJ DIKTATOR ZA PREHRANO. — LJENIN ODHAJA V ITALIJO. — KRVAVA VSTAJA V UKRAJINI.

(Glej tudi članek na drugi strani.)

Beograd, 8. avgusta. Presbijo poro-ča iz Pariza: Po najnovejših poročil-lah iz Rusije je imenovan Maksim Gorkij za diktatorja za prehrano vse Rusije. Gorkij je že dobil potrebna pooblastila. V kratkem namerava pri-ti v Evropo in začeti pogajanja v svrhu odposiljanja živil Rusiji. Iz Rusije odidejo v kratkem tudi tri de-legacije pod vodstvom profesorja Pehtareka, Jofeja in Lunačarskega, ki bodo odšle v Zedinjene države, Italijo, Češkoslovaško, Francosko, Angleško in skandinavске države, v svrhu organizacije prehrane bednega ruskega prebivalstva.

Beograd, 8. avgusta. Presbijo poro-ča iz Pariza: Po nekaterih vesteh

iz Rusije izgleda, da bo Ljenn dne 15. avgusta odpotoval iz Rusije v An-glijo in Italijo iz zdravstvenih ozi-rov. V inozemstvu se bo nudi dalj časa. Ta vest doslej še ni potrjena. Če bi se vest potrdila, tedaj bi se moglo sklepati, da pomeni odhod Ljennina iz Rusije padec boljševiške-ga režima.

Bukarešta, 8. avgusta. Iz Ukrajine prihajajo poročila, ki potrjujejo iz-bruh protirevolucionarne vstaje. Glavni povod vstaji so dale rekvizi-cije živil. Sovjetski oddelki so v štiri-h distriktih naložili na močne proti-revolucionarne oddelke, ki so izva-jali hud odpor.

Gospodarske zadeve

Beograd, 8. avgusta. Na današnji seji ministrskega sveta je bilo sklenjeno do-voliti izvoz ječmena. Prepoved pa se iz-voz živinske hrane in to sena, ovas, zo-ba in repnih odpadkov. Dalje se je do-volil kredit od 1 in pol milijona dinar-jev za čiščenje Save.

Beograd, 8. avgusta. (Izv.) Ker je fi-nančni minister dovolil izvoz denarja, bo v septembru pošto ministrstvu uvedlo zopet denarnopisemski promet z inozem-stvom po predpisih mednarodne poštne konvencije.

Beograd, 8. avgusta. (Izv.) S 1. sep-tembrom se zopet vzpostavi poštni pa-ketni promet med našo kraljevino in Madžarsko.

Beograd, 8. avgusta. (Izv.) Vsele ve-like suše je tudi voda Donave zelo pad-la in je zato podonavski promet med Beogradom in Dunajem znato omejen. Vozijo samo male ladje.

GRANICE NAŠE DRŽAVE.

Beograd, 7. avgusta. Vprašanje raz-mejitve med našo državo in Albanijo, ki bi se imelo rešiti na poslaniški kon-ferenci v Parizu, je za sedaj odloženo. O njem se bo sklepalo šele prihodnji mesec. Delegat naše vlade Andrija Ra-dović ostane v Parizu.

Beograd, 7. avgusta. Generalštabni polkovnik Kalafatović prične tekom tega meseca ponovna pogajanja radi evakuacije še zasedenega ozemlja, ki pripada po rapalski pogodbi naši kra-ljevini. Kakor znano, hoče italijanska vlada, naj bi se prej rešilo vprašanje luke Baroča, na kar naj bi šele itali-janske čete evakuirale zadnji okupi-rani pas.

Beograd, 7. avgusta. V Vrhu prične jutri mešana komisija z razmejitvijo med Rumunijo in našo državo. Sodi se, da so bila sporna vprašanja rešena že povod-om bivanja Take Jonesca v Beogradu.

Beograd, 8. avgusta. (Izv.) Notranji minister je stavil ministrskemu svetu predlog, da naj se žandamerija na naši madžarski meji potroji.

POLITIČNI POLOŽAJ.

Beograd, 8. avgusta. (Izv.) Pogaja-nja med radikali in demokrati gle-de določitve programa za bodoče skupno delovanje so za nekaj časa odložena.

ODGODITEV ITAL. PARLAMENTA.

Rim, 8. avgusta. (Izv.) V soboto se je zbornica odgodila na nedoločen čas. Vr-žijo se pogajanja med partito popolare in socialista, ki naj bi do jeseni omogo-čila sestavo nove vlade. Na čelu takega kabineta bi stal Nitti.

MORILEC GROFA TISZE PRIJET.

Berlin, 8. avgusta. Hamburški časopis poročajo, da se je posrečilo oblastem pri-jeti morilec grofa Tisze, bivšega častni-ka Csernyaka. Csernyak je bil zaposlen v neki hamburški tvornici avtomobilov in je vzbudil pozornost policije valed ve-like množine poštnoležečih pism iz Ma-džarske in Dunaja, katere je prejemal vsak dan v Hamburg. Madžarska vlada zahteva izmočitev morilca. O tem to sklepala hamburški senat.

KOMPROMIS Z IRCI.

London, 7. avgusta. Vlada je odredila, da se izpustijo na svobodo vsi interni-rani ali v ječah se nahajajoči člani ir-skega parlamenta.

KATASTROFA NA MORJU.

San Francisco, 7. avgusta. Na višini Eureka (Kalifornija) se je potopil parnik »Alaska« s 200 potniki

Borza

Zagreb, valute: dolar 166 — 167, avstrijske krone 16 — 16,50, rublji 22, 30 K v zlatu 560 — 570, funti 590, na-poleoni 525 — 528, marke 210 — 215, lire 725, madžarske krone 45, devize: Berlin 210 — 210,50, Bukarešta 220, Mi-lan 730 — 735, London izplačilo 610 — 613, ček 600 — 604, Newyork kabel 160 — 170, ček 162 — 168, Pariz 1315, Praga 214 — 214,50, Svica 2800, Dunaj 15,20 — 15,40, Budimpešta 43,75 — 44

Banka za Primorje 825.
 Trg. obrtna banka 245 — 260.
 Hrv. eskomptna banka 660 — 666.
 Brodska banka 425 — 435.
 Jugoslovenska banka 532 — 535.
 Ljub. Kreditna banka 815.
 Prastrediona 5125 — 5160.
 Srpska banka 705 — 710.
 Rečka pučka banka 410.
 Gutman 1330.
 Goranin 510 — 575.
 Slavonia 900 — 905.
 Nar. šumska industrija 605 — 610.
 Našička industrija drva 535 — 545.
 Ljub. strojne tovarne in livarne 860.

Beograd, valute: dolar 41,57, franki 320, leji 56, levi 37,50, marke 52,25, na-poleoni 181,50, devize: London 152,12, Pariz 324, Zeneva 702, Praga 53,60 — 53,95, Berlin 52,55, Milan 182,50.

Zürich, Berlin 735, Newyork 601, Lon-don 2160, Pariz 4867, Milan 2580, Pra-ga 750, Budimpešta 150, Zagreb 350, Bu-karešta 725, Varšava 0,31, Dunaj 0,62, avstr. žig. krone 0,68.

Beograd, 8. avgusta. Presbijo poro-ča iz Dunaja, da se je vršilo zboro-vanje novosnovanega društva »Sta-ra Avstrija«, na katerem je bil izvo-ljen odbor, v katerem so razni pro-sluli monarhisti. Izvoljeni so bili med drugimi general Voynovich, bivši rav-natelj vojnega arhiva, zatem Oskar Montlong, pooblaščen min. na raz-položenju, polkovnik Heller in dr. Oswald Straub, bivši nadkomisar. Že samo imena teh oseb, izvoljena v odbor, dokazujejo jasno, da je dru-štvo avstrijsko šovinistično in zatem karlistično.

Beograd, 8. avgusta. (Izv.) Beograjski poslanik Zedinjenih držav je iz-ročil ministrstvu zunanjih del pova-bilo izvrševalnega odbora svetovne-ga novinarskega kongresa, s katerim se pozivljajo predstavniki tiska v kraljevini Srbob, Hrvatov in Sloven-cev, da pošljejo na ta kongres svoje delegate. Kongres se vrši v Honolu-lu od 4. do 14. oktobra t. l.

Pred zlomom boljševizma

V svojih zadnjih odredbah je sovjetska vlada dokazala, da ni več in da ne more biti več gospodar situacije v Rusiji. Sestava vsesovjetskega komiteja za borbo proti lakoti je dokaz, da sovjetska vlada danes ne more voditi borbe proti protirevolucionarnim elementom, ki izkoriščajo današnji skrajno kritični položaj. Že dejstvo samo, da je ruska sovjetska vlada izročila vsesovjetski komiteju nekoliko diktatorsko pooblastilo, je dokaz, da je Ljenu s svojimi prijatelji prepustil upravo Rusije komiteju, ki ima danes nalogo, pomagati kritičnemu stanju ruskega prebivalstva, ki bo pa jutri z največjo lahkoto prevzel v svoje roke tudi politično moč.

Ze sama sestava in osebe vsesovjetskega komiteja jasno govorijo o bodoči nalogi ljudi, ki ga tvorijo. Predsednik vsesovjetskega komiteja je bivši sovjetski delegat v Angliji Kamjenov. Ljudi članov sovjetske vlade se nahajajo v komiteju Rikov, Krasin, Lunačarski in Gorkij. Zastopniki ruske buržoazije in inteligence so bivši predsednik druge dume Golovin, bivši minister caristične vlade Kutler, član komiteja ruski kooperativ Korobov, predsednik akademije znanosti Karpinski, član bivše vlade Kerenjskega Prokopovič, profesor Šepkin, založnik Efron, Tolstojev prijatelj Birjukov in grofica Aleksandra Tolstojeva.

Važna je politična naloga, ki je izražena v pravilih tega komiteja, ker se iz teh pravil jasno vidi, da je sovjetska vlada spoznala, da ne more dalje upravljati z usodo ruskega naroda. Ze prvi člen teh pravil pravi, da sovjetska vlada izroča komiteju diktatorsko oblast v borbi proti lakoti in vsem posledicam lakote. V tretjem členu se vpostavlja ekonomska svoboda, izroča se komiteju izključna pravica razdelitve vseh živil, pravica nakupovanja živil v Rusiji in inozemstvu, prvenstvo transporta in organizacije prehrane. Komitet ima v rokah vsa polnomočja, da doseže na ta ali oni način oživitvenje svojih ciljev. V teh besedah je izročen komiteju velik del političnih eksperimentov, ki pripadajo sicer samo državi in upravi.

V nadaljnjih členih pravilnika se prepustja komiteju za njegovo delo na vsem teritoriju Rusije popolna politična svoboda prometa z inozemstvom brez kakršnih koli omejitev, dopušča se komiteju diskusija in kritika vseh naredb centralne vlade in lokalnih oblasti, dovoljuje se mu svoboda glede tiska in razpečevanja brošur, poročil, naznanil in popolna svoboda glede sestajanja; juridičnim osebam, ki jih za to pooblasti vsesovjetski komitet, se podeljuje budžetna avtonomija, ukinja se delavska, vojaška in seljaška kontrola.

Ze iz teh členov se vidi, da je vsesovjetski komitet politična organizacija, ki ima popoln značaj eksekutivne državne uprave. Vpliv sovjetske vlade na delo komiteja je povsem brezpomemben. Z eno potezo se ukinjajo vsi temelji današnjega režima in vzpostavljajo se stanje, ki je vladalo pred oktobrsko revolucijo.

Sestava vsesovjetskega komiteja je prvi korak k zboljšanju razmer v Rusiji. Ljudje in osebnosti, ki tvorijo komitet, so jamstvo, da bodo rešili krizo, ki danes preti Rusiji z veliko nesrečo. Seveda ta komitet ne bo mogel izvršiti svoje človekoljubne naloge brez podpore inozemstva. A da pridobi inozemstvo za skupno in uspešno akcijo, bo moral prevzeti tudi nalogo nasledstva sedanje sovjetske vlade.

Ko je Ljenu otvoril prvo sejo vsesovjetskega komiteja je v svojem pozdravnem govoru povedal odkritosrčno besede, da ruska vlada izroča bodočnost ruskega naroda v roke ljudi, ki so bili vedno Rusi. Ljenuve besede in njegova politika v zadnjih časih govorijo jasno, da je oče boljševizma videl katastrofalne posledice pretiranih teorij, da pa kot človek načel ne more izginiti raz politično pozorišče na način, ki bi dokazal vsemu svetu, kam vodi režim boljševizma. Zato si je izbral pot oportunizma. V svojo sovjetsko vlado ni mogel poklicati elementov, proti katerim je bila naperjena ves boj boljševizma. Ustvaril pa je vsesovjetski komitet, ki naj polagoma prevzame vladno v Rusiji.

Zmaga Ljenu na tretjem kongresu tretje internacionale nad ekstremnimi elementi pod vodstvom Trockega je bila prvi simptom zloma boljševizma. Sestava in izročitev diktatorske oblasti vsesovjetski komiteju je naravna posledica Ljenuvega oportunizma.

Razmere v Rusiji se jasne. Teorije padajo in približuje se čas praktičnega in pozitivnega dela. Boljševizem se je pojavil z nasiljem in s terorjem. Ruski narod je preživel globoko krizo, ki ga je dovela do propasti. Gospodarske razmere boljševiškega režima, ki so ustvarile današnje obupno stanje v Rusiji, so dokazale brezpomembnost boljševiških teorij in značilno je, da je ravno Ljenu, oče boljševizma, bil prvi, ki je priznal, da je Rusiji edina rešitev v skupnem in harmoničnem delu vseh stanov.

V vsesovjetski komiteju, ki so njega člani ljudje, ki jih poznamo iz njih politične preteklosti kot velike pobornike vsesovjetske misli, danes lahko po-

zdravljamo prvo ruko narodno vlado, ki bo kot naslednica boljševiške strahovlade znala in vedela rešiti Rusijo propasti katere ji je protila.

Zlom boljševizma v Rusiji in vzpostavitev narodne ruske vlade pa nikdo ne more bolj pozdravljati, kot mi Jugoslovani, ki vemo, kaj smo zgubili v Rusiji, ki pa še vedno upamo, da bomo našli v Rusiji, močni in silni demokratski Rusiji, ono zaščito, ki smo vedno upali v njo, in ki še vedno zaupamo v njo.

Superlativ šolske mizerije

S Posavja nam pišejo:

Odločujoče faktorje vabim, da malo pokukajo tudi v ono zanemarjeno deželico, katero so nemški Stajerci imenovali »Saurzipei«. Povedalo se mi je sicer, da se je o zadevi že preloilo precej pisarniškega črnila, vendar ta tekočina kaže že na poti do prve višje instance tako pohladi, da jo gospodje ne morejo več čitati.

Se pred prebratvom je Trboveljska premogokopna družba pričela z odkrivanjem svojih zakladov v Reštanju pri Rajhenburgu. Posledica tega je vedno naraščanje šolodolžnih, katerih je danes že nad 900. Od teh ena cela tretjina ne obiskuje šole. Čemu tudi? Šola je itak prenapolnjena. Nižji razredi rajhenburške šestrazrednice (s 6 učenci sobami) so nabiti. Od pričetka minulega šolskega leta do Božiča je šel I. razred 142 in drugi 129 učencev! Otroci so sedeli tudi po oknih in tleh. Pozneje so dobili eno paralelko, toda brez lastne učne sobe. Šolska oblast je že lanske leto ukazala ustanoviti posebno šolo sredi delavskih kolonij na Senovem. Izvršile so se nekatere predpriprave in tudi v poštev prihajajoče korporacije so se izrekle za ustanovitev posebnega šolskega okoliša s pristavkom, naj nosi Trboveljska družba glavno breme pri stavbi nove šole, kajti ona je povzročila prirastek mladine.

Od takrat vlada mir v vrhovih in nobena sapica ne moti trboveljske gospode pri rezanju kuponov in puščanju jugoslovanskega konumenta. Niti do prvega komisijonelnega oglada še ni prišlo, pač pa smo zvedeli izza kulis, da se je imenovana družba postavila na jako praktično stališče. Ona baje pravi, da ne prevzame nikake žrtve za

novi šoli, češ, saj je davkoplačevalka in kot taka itak prispeva za šolstvo. Jako premeten izgovor, ki pa ne sme obveljati. Prvič družba pri nas še ne producira, ampak šele investira, toraj je davek primeroma nizek in drugič stavi sicer svoje kolonije v Sevnickem okraju, kjer ima stati tudi šola, a zakladni premoga leže tik za granico v Kozjanskem okraju; davek se torej izteka večinoma v Kozje. Prav isto stališče zavzema družba glede cest, potokov, vodovoda, sejmišča, gozdnih nasadov itd. Med tem, ko v Kozjanskem okraju ne rabi niti ene ceste, ne onesnažuje niti enega potoka, so rajhenburško-senovske ceste vse razorane in iz potokov so izginile posttrvi.

Domneva se, da se od gotove strani bržčas nalašč forsira izvolitev nezmožnih lokalnih činiteljev, ki ne znajo in se tudi ne upajo pokazati družbi zobe, na drugi strani pa je dolžnost višjih oblasti, da zastopajo krajevne koristi preko teh marionet, saj so jih one potrdile!

V Trbovljah se ista družba napram kraju obnaša popolnoma drugače. Tudi v najnovejšem času je dovolila za stavbo nove šole ves stavljalni material, akoravno plačuje tam nad 80% vseh doklad, v Rajhenburgu pa ne da niti koščeka premoga zastopni za kurjavo šole, ako baš otroci njenih nastavljenec povzročujejo stisko. Najbrž so v Trbovljah na krmilu močje, ki imajo kaj v glavi in ki znajo tudi nastopiti če je potreba.

In tako stoji v Rajhenburgu vsa zadeva. S Trboveljsko družbo ne marajo govoriti po kranjsko, njenega stališča pa tudi nočejo zavzeti, ker bi se go-dila domačim posestnikom prehuda krivica. In vendar je skrajni čas, da se nekaj stori! Oblast nima pravice siliti otroke v prenapolnjene razrede, delavce, obrtnike in kmetje pa obratno zahtevajo rednega in uspešnega pouka za svojo dečo. Obe navedeni dejstvi moreta priversti v doglednem času do jako neljubih posledic, kajti v bodočem šolskem letu bo rajhenburška šola natrpna od strehe do tal. In koga bo narod smatral kot krivca? Morda komodne činitelje? Kaj šel! Ali tujerodne eksploaterje domačih zakladov? Tudi ne! Kriva bo zopet in zopet naša uboga Jugoslavija! Ako bi kdo vprašal Ben Akibo, je-li že kdaj doživel, da konzument plačuje investicije, bi se sigurno vgriznil v jezik; zato pa prož z obzir!

Po svetu

— Sestanek predsednika Masaryka s predsednikom avstrijske republike Hainischem se vrši na povratku Masarykovem iz Caprija te dni v Hallstattu. Sestanku bodeta prisostvovala zunanji minister Beneš in avstrijski ministri predsednik Schober. Dunajski krogi pripisujejo sestanku veliko važnost. Zdi se, da hočejo avstrijski državniki zaprositi predsednika Masaryka za intervencijo pri antanti v prilog finančni podporni akciji za Avstrijo.

— Konferenca vrhovnega sveta. Danes se je sestala v Parizu konferenca vrhovnega sveta. Toda še vedno ni rešeno vprašanje, da li bo na konferenci prisoten zastopnik ameriških Zedinjenih držav. Po obvestilu predsednika francoske vlade Brianda je francoski poslanik v Londonu nujno prosil ameriškega poslanika v Londonu, da naj se udeleži zavezniške konference. Ta ni imel od svoje vlade nobenih informacij in je izjavil, da bo prišel na pariško konferenco šele v slučaju, ako dobi iz Washingtona specijalna navodila. Tudi še ni gotovo, kdo bo zastopal Anglijo na konferenci. Lloyd George se je obotavljal do zadnjega trenutka, vendar z ozirom na pomen pariških pogajanj brzokone pride on sam v Pariz v spremstvu lorda Curzona in sira Roberta Horneja. Dosedaj države male antante niso povabljene na pariško konferenco, vendar se trdi, da bodo dobile poziv na konferenco Jugoslavija, Rumunija, Poljska in Češkoslovaška.

— Vprašanje Carigrada. Iz Pariza poročajo, da je grška vlada prevzela obširno akcijo, da si izposluje pri zavezniških vladah odobrenje za okupacijo Carigrada po grški vojski. V dobro poučenih političnih krogih se trdi, da je angleška vlada z ozirom na zmago grške vojske že pristala na okupacijo, in da je grški ministrski predsednik Gunaris sam potrdil to stališče angleške vlade. Grška vlada na vsak način računa, da se zavezniške države danes ne bi mogle protiviti okupaciji Carigrada, ki ga more grška vojska zavzeti v vsakem trenutku. Poraz turških nacionalističnih čet je danes tako popoln, da ne more dajati Turška nobenega jamstva, da bo mogla zaustaviti prodiranje grških čet do Angora in eventualno okupacijo Carigrada.

— Nemški novinarji na Češkem. Kakor poročajo iz Berlina, je povzela češkoslovaška vlada nemške novinarje na Češko, da upoznajo tamkajšnje prilike. Nemški novinarji so se temu pozivu radevoljno odzvali.

SLOŽNO DELO SPASI NAROD, ZATO BODIMO SLOŽNI V DELU ZA JUGOSLOVENSKO MATICO!

Politične beležke

— Razmejitev z Rumunijo. Danes se je sestala v Bazjašu jugoslovansko-rumunska razmejitvena komisija. Člani jugoslovanske komisije general Milojevič, ter narodna poslanca Mitrovič in Stanojevič sta dospela večerj v Bazjaš, kjer sta sprejela v imenu naše vlade rumunsko delegacijo, ki sestoji iz enega rumunskega generala, generalštabnega polkovnika in enega aktivnega konzula. Največja nasprotja v vprašanju razmejitve obstoje v obmejnih točkah pri Modošu, Pardanju in Klisuri. Malo verjetno je, da bi moglo priti do sporazuma med obema delegacijama, zato je skoraj izključeno, da bi jugoslovansko - rumunska razmejitvena komisija mogla izvršiti razmejitev, pač pa bo sklenila, da se prepusti razmejitveno delo mednarodni razmejitveni komisiji, ki bi se sestala kar najprej, ker je želeli, da se uredi obmejno vprašanje med Rumunijo in Jugoslavijo v najkrajšem času.

— Izvršitev trianonske pogodbe. Iz Budimpešte poročajo, da se začne izvrševanje trianonske pogodbe že koncem t. m. 27. t. m. bi morale jugoslovanske oblasti izročiti Madžarski Pečuj z ozemljem do Mohača in Sikloša. Edino sporno vprašanje je vprašanje pripadnosti Bajse s bajskim trikotom. Jugoslovanski delegati so izročili razmejitveni komisiji protest proti dodelitvi Bajse Madžarski, ker bi taka dodelitev pomenila velik ekonomski udarec za Jugoslavijo, ker je Bajsa edino obmejno donavsko pristanišče. Za jugoslovanske interese glede Bajse so se zavzeli tudi angleški delegati, ker je angažiran v Aleksandrovem in Petrovem kanalu, ki izhaja iz Bajse in ki tvori v vsi Baški edina prometna sredstva v veliki večini angleški kapital. Zato se bo vprašanje evakuacije Bajse brzokone odložilo, dokler se ne doseže popoln sporazum med jugoslovansko in madžarsko vlado, ker bi bila jugoslovanska vlada pripravljena na koncesije pri Segedinu, ako se od-pove Madžarska svojim aspiracijam na Bajso in bajski trikot.

— Radič pri Proticu. Iz Zagreba javljajo, da je bil pretekli teden v Rimskih toplicah Stepan Radič, kjer je koferiral s Stojanom Proticem. Protič je bil jako rezerviran in ni hotel dati nobene pozitivne izjave. Radič se je vrnil v Zagreb razočaran in v krogu svojih najbližjih somišljenikov izjavil, da hrvaška opozicija ne more računati na podporo od strani Protića, ki v hrvaškem vprašanju zavzema še mnogo nedostopnejše stališče kot Svetozar Pribičević.

**VSI NA DELO, DA REŠIMO
BRATE!**

Skolski vestnik

Otvoritev letnega telovadnega Sokola I. Sokol I vabi vse člane vseh odsekov in člane obdelov, ki so v zvezi z velikim sokolskim prireditvijo 14. in 15. avgusta na trgu Taboru, da se udeležijo skupnega splošnega sestanka, ki se vrši v torek točno ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih na Taboru.

Zlet Posavskega sokolskega okrožja Zagrebske župe dne 7. t. m. v Sevnici je bil silajna manifestacija sokolske in državne misli. Vsa okrožna društva so bila polnoštevilno zastopana. Našeli smo nad 200 članov, istotako članic in nebroj naraščajoč. Kar pa je slavnost še posebej dvignilo, to je bila stotnja naše narodne vojske v bojni opremi z vojaško godo iz Zagreba. Moštvo, kakor tudi lubeznivi častniki so nosili na prsah znak Sokolskega društva Zagreb I. Vsa pot od kolodvora do trške lige je bila pravi trilm in ko je vrli sevniski župan omenjal v svojem pozdravu jugoslovansko vojsko, je prišlo do glinjivih manifestacij za naše vrle Sokole-vojake. V opoldanskem odmoru so se fantje pomešali med zbrani narod ter navdušeno pevali slovenske pesmi. Slisal sem opazko kmetov: »Glej no, pa se našim fantom ne godi slabo pri voljakih!« Posebno jim je ugaljal prisrčno občevanje med častniki in volaki in marsikateremu zapelecu so se odprle oči. Višek navdušenja pa se je dosegel popoldne ob nastopu vojske, ki je prolzvala bojne vaje z orožjem ter nastopila tudi skupno s Sokoli pri Hofmanovih vajah. Navdušeni živjo-klci so se razgajali, ko je končal polkovnik Manojlovič svoj krasen nagovor na narod. Telovadba je bila v vsakem oziru vzorna. Čudili smo se, kaj premorelo naša podeželska sokolska društva. Posavskemu društvu in Sevnici čestitamo na velikem moralnem uspehu! Pri tej priliki približamo, da je sevniski kaplan ščuval proti zletu ter nagovarjal članstvo, naj nikar ne nastopi, češ da bo v kratkem vsak Sokol izključen iz katoliške cerkve. Tega hujšaka bo treba prijeti za njegova avstrijska ušesa! Sva-ka sila do vremena!

Sokolsko slavo na Bledu. Sokolski dan na Bledu je zbral v nedeljo popoldne na Bledu okrog 500 Sokolov in Sokolic in več tisoč domačega in tujega občinstva. Vse prireditve, z lepo uspešno javno telovadbo, so potekle v popolnem redu in v zadovoljnost udeležencev, med katerimi so bili tudi bolgarski ministrski predsednik Stamboljski, bolgarski poslanik v Beogradu Todorov, generala Dokič in Majster z drugimi čani naše razmejitvene komisije, posl. dr. Zerjav in številni drugi podličniki. Klerikalci so »slučajno« ravno v času, ko je bil napovedan skupni sokolski odhod na telovadišče v Zaki, pritrtili procesijo ob jezeru in to ravno po promenadni poti. Ako so s tem komu škodovali, so škodovali se sebi in veri, ki so jo zopet enkrat zlorabljali v politične svrhe. Sokolskega zleta se je udeležilo okrog 200 Sokolov in Sokolic v kroju iz Zagreba z lastno godo. Bil so to člani takozvanega Wilsonovega društva, ki jih blejski Sokol sicer ni povabil, katerim pa seveda ni mogel odreči gostoljubnega sprejema. Nekateri Zagrebčani s poskušali pridobiti slovenske Sokole za svojo, proti edinstveni organizaciji Sokolstva naperjeno akcijo — pa so povsod nalehali na najostrejši odpor. Naši Sokoli so jim pokazali bližje vrhove gorenjskih planin, kjer stojijo italijanske in nemške straže ter jih vprašali: »Glejte! In Vi hočete, da drobimo moč naroda, da se oddvajamo od Srbov in tudi — od Vas?« Ako so Wilsonovci mislili, da bodo na Bledu dosegli separatističnih uspehov, so se hudo prevarili. Videli so na Bledu zopet (in mnogi so to tudi iskreno priznavali), da je sila našega sokolstva v njegovem jugoslovanstvu. Nedeljska slavnost na Bledu je imela nad vse krasen uspeh.

Lepo uspele sokolske prireditve so se vršile v nedeljo še na Vrhniki (zlet župe Ljubljana), v Ribnici, Litiji, Trbovljah in v Slovenjgradu. Povsodi je bil obisk ogromen, navdušenje veliko.

Sokolski zlet v Berlinu. Kakor poročajo poljski list »Dziennik Berlinski«, se je vršil dne 31. julija v Berlinu prvi sokolski zlet poljskih sokolskih društev, ki se nahajajo v Nemčiji. Na zletu so bili zastopani predstavniki Sokola iz Češkoslovaške in Poljske.

Sport in turistika

DESETLETNICA SPORTNEGA KLUBA »ILIRIJA«.

Povodom desetletnice svojega obstoja priredi S.K. »Ilirija« v dne 13. 14. in 15. t. m. velike sportne tekme v nogometu, plavanju, lahki atletiki, ženskem rokometu in tenisu. Program desetletnice je sledeči:

dne 13. avgusta ob 17. uri, prostor Ilirije: lahka atletika, ženski rokomet (Ilirija : Slavija);
dne 14. avgusta: ob 10. uri na Ljubljani, Colnarna Ljubljanskega S.K.: plavanje, skoki, waterpolo. — Ob 17. uri, prostor Ilirije: lahka atletika, nogomet (Ilirija (rez.) : Sparta);
dne 15. avgusta ob 17. uri, prostor Ilirije: ženski rokomet, nogomet (finale za prvenstvo Slovenije, Ilirija : Atletik, Celje).
Tenis-turnir se razdeli na 13. 14. in 15. t. m. Razdelitev se bo še naknadno objavila.
Razpis lahkoatletičnega meetinga in

plavalne tekme je objavljen v 31. številu »Sporta«. Ustmene prijave sprejema g. Jos. Beneš, Jadranska banka, pisarna prijave je nasloviti na S.K. Ilirija, Ljubljana. V zmislu razpisa se morejo udeležiti atletičnih in plavalnih tekem člani vseh sportnih klubov in telovadnih društev Jugoslavije.

WIENER SPORTKLUB : Ilirija.

Drugi dan 3:1 (0:0).

Nedeljska nogometna tekma med Ilirijo in Wiener Sportklubom v Ljubljani je stala sportno na isti visoki stopnji kakor sobotna. Nudila je vzor lepe, si-cer, ostre, a skor in skor dozdolne in kolegijske tekme. Dunajsko moštvo se odlikuje kakor malokatero, kar smo jih imeli priliko spoznati, po sportni disciplini in sportni kolegijskosti. V tem oziru je lahko v vzgled našim nogometnim teamom.

Kakor v soboto, so tudi v nedeljo prekašali Dunajčani Ilirijo z izvrstno teh-niko, zlasti pa s hitrim in odločnim stah-tom na žogo. Ilirija je v tem oziru znat-no zaostajala in je v prvi vrsti to za-krivilo, da so bili Dunajčani ves čas igre v premoči. V teku samem in v strelja-nju sta si bila oba nasprotnika enaka. Odlikovala sta se med Dunajčani zlasti centerhalf in desno krilo.

Ilirija je nastopila zopet v deloma iz-premenjeni sestavi. Igrali so: Pelan — Pogačar, Beltram — Zupančič III, Tav-car, Hus — Zupančič I, Seger, Zupan-čič II, Oman, Vidmajer. Pelan je bil ka-kor vedno na svojem mestu, le tretji gol bi bil morda lahko obvaroval. Opravi-čuje pa ga že nastopajoči mrak. Obran-ba je bila v nedeljo slabša od sobotne. Branilec se pozna, da nista dovolj trenirana za dve tako težki zaporedni tek-mi. Tudi halfinija je bila slabša od so-botne. Tavčar v njej pa dober. Med napadalci je bilo opaziti preveč nervoz-nosti in premalo smotrenosti. Oman je vsled tega zgrešil dve skoro sigurni šan-si. Edini gol za Ilirijo je po lepi kombi-naciji svojih tovarišev zabil Seger.

Kakor omenjeno, se je vršila igra v živahnem, mestoma »ostrem« tempu. V prvi polovici sta si bili moštvi skoro enaki in končala je neodločen 0:0. V drugi po-lovici je Ilirija malo popustila in Nemci so takoj v začetku dosegli prvi gol. Mi-nuto kasneje je sledil gol za Ilirijo.

Sodnik, kakor v soboto, izvrsten. Občinstva se je vključil neugodnim raz-meram nabralo nad dva tisoč. Bilo je s tekmo jako zadovoljno ter je ob zaključ-ku simpatično pozdravilo domače in goste.

Ilirija je tekom zadnjih tekem ponov-no menjala svoje moštvo. Očividno je klub na tem, da si ustvari novo formo. Upamo, da se zgodi to čim prej, tako da bo imel na razpolago zopet stabilno, dobro vigrano nogometno moštvo.

KOLESARSKA TEKMA »ILIRI-JE« ZA KLUBOVO PRVEN-STVO.

Za nedeljsko kolesarsko tekmo Ljub-ljana-Bled (52 km) se je prijavilo 19 dirka-čev. Razen dveh so prišli na start vsi. Kakor vse letošnje, je pokazala tudi ne-deljska dirka na ne ravno lahki proži med Ljubljano in Bledom lepo kvaliteto slovenskih kolesarskih dirkačev. Od 17. dirkačev so prišli na cilj vsi razra-enege, ki je odstopi v Medvodah vsled defekta. S starta so odšli v dveh skupi-nah. Najprej ob 8.30 juniorji in seniorji, pet minut za njimi v glavni skupini dirka-či z lahki in težki kolesi.

Na cilj je prispel prvi znani kolesarski prvak Josip Solar, ki je zmagal v večini letošnjih dirk na Slovenskem. Vozil je 1 uro; 42 min in 50 sekund. Pridobil si je s tem častni naslov prvaka svoje-ga kluba. Eno sekundo za njim je pri-spel kot drugi A. Goltes in kot tretji se-dem minut kanje F. Ogrin, ki pa je imel spotoma dva defekta. V težki skupini je bil prvi Oskar Kirner, ki je vozil 1 uro, 43 minut in 28 sekund, torej komaj 40 sekund več kakor zmagalec v lahki skupini. Drugi je bil Pogačnik. Pri juni-orjih je bil prvi J. Dolničar, drugi L. Goltes. Od seniorjev je prispel prvi Ivan Goltes.

Po skupnem obedu so priredili dirka-či prijateljsko tekmo okrog blejskega je-zeru (6.5 km). Prvi je pretekel progo Kirner v 32 minutah, drugi je bil Skra-jnar, tretji Solar.

Kot zaključek se je vršila v kopališču Petran še plavalna tekma dirkačev na sto metrov. Med šestimi tekmovalci je bil prvi Julij Bar, drugi Pogačnik, tretji Ogrin.

Večina tekmovalcev se je vrnila tudi nazaj v Ljubljano s kolesi, ostali z ve-likimi vlaki. Vse tekme je vodil v splošno zadovoljstvo g. Gorjanc, pred-sednik kolesarske »Ilirije«.

Nogomet v Mariboru. V nedeljo je igral naraščaj »Maribora« proti nara-ščaju »Rapida«. Rezultat: 2:5 (polča: 2:2) v korist »Rapida«.

Tenis-turnir S.K. Ilirija. Dne 13. 14. in 15. t. m. priredi lawn tennis — sekci-ja S.K. Ilirija povodom desetletnice klubo-vega obstoja interni klubski turnir. Raz-pisane točke: Single za gospode, singl za dame, double za gospode, doubl mixte. — Pismene prijave je nasloviti d-ne 11. t. m. na S.K. Ilirija, Ljubljana ustmeno se more prijaviti nevro med 18 in 19. uro na tenis prostoru. Vse člane ki se bodo prijavili, se prosil, da se ude-leže v četrted dne 11. t. m. ob 18. uri se stanka na tenis prostoru, da se sporaz-umno določi natančen spored igranja. — Člane se pozivlja, da se udeležijo turnir-ja čim večjim številu. Prijavnina za toč-ko in osebo 10 krog.

Min. predsednik Pašič pride najbrž v tokom tega tedna za dalj časa na sed. 2. njim prispe tudi več srbskih politikov. Pot v Karlove Vary je g. Pašič došel na jesen.

Ministrski predsednik Pašič in redniški skupščine dr. Ribar mestu Kranju. Občinski odbor mesta Kranja v seji dne 11. julija 1921 imenoval redniški skupščine dr. Ribar v znak hvalečnosti in priznanja za njegove nepretrgane zasluge pri ustavitvenem delu in za sprejetje ustave, za častna meščana mesta Kranja. Gospod ministrski predsednik se je za počastitev zahvalil z naslednjo brzojavko: Po nalogu predsednika vlade gospodina Nikole Pašiča čast mi je u njegovo ime zahvaliti sebojčinom odboru po časti, koja mu je dodeljena imenovanja za počasno gradjanina varoš Kranja. Šef kabineta: Popović. — G. dr. Ribar pa je poslal sledeči dopis: »Primo sam Vaš cenjeni dopis od 25. julija 1921. g., broj 1293, iz kojeg razabirem, da ste me počastili časnim meščanom mesta Kranja. Ja Vas uveravam, a naročito općinski odbor mesta Kranja, koji je ovu odluku na svojoj seji doneo, da sam ponosan ovim izborom in da ću znati uvek u svako doba i kod svake prilike istupiti kao prvi Vaš mešćanin za dobro in napredak Vašega mesta. Ovak izbor mi je još i tim miliji što je mesto Kranj prvo od svih mesta u Sloveniji, koje je ovakav zaključak stvorilo obzirom na donošenje Ustava u našoj državi. Izvolite gospodine župane zajedno sa celim općinskim odborom primiti moju toplu zahvalnost kao i uverenje mog odličnog poštovanja.»

Potovanje pokrajinskega namestnika. V nedeljo je g. pokrajinski namestnik v Slovenjgradu sprejemal deputacije pri priridi svečani obedi. Popoldne je g. Hribar pristavil javni sokolski teledvbi ter se je nato odpeljal v Morije. V več krajih na potu so se vršili oficijalni sprejmi, pri katerih so namestnika pozdravljali zastopniki javnih korporacij, občin, učiteljskega, duhovščine in društva. Posebno lepo je bilo v Smartnem na Paki in v Velenju. Na poti v Šostanj so rudarji drž. premogovnika postavili slavolok s pozdravnim napisom. Mesto Šostanj je bilo v zastavah in staro in mlado se je udeležilo sprejema. Posebno prisrčno so pozdravili g. Hribarja Modričani. G. minister je, kakor znano za časa Avstrije nekaj mesecev bival v Mozirju, ker mu oblasti niso dovolile povratka v Ljubljano. Pri vstopu v trg so ga pričakovali zastopniki oblasti, občine učiteljskega ter mnogobrojno občinstvo. vsi župani in župniki moziškega okraja. Gospo Hribarjevi je bil izročen krasen šopek. Ob 20. uri je priridil namestnik šajanko, med katero mu je prebivalstvo priridilo veličastno bakijado. V ponedeljek jutraj se je g. Hribar odpeljal preko Gornjega grada in Nove Stite, kjer je bil prisrčno pozdravljen v Kamnik. Tudi to je bil sprejem zelo slavnosten. Kamniški župan dr. Karba je pozdravil namestnika v imenu mesta, dekan Lavrenčič mu je izrekel udanost duhovščine. Na okr. glavarstvu je g. Hribar sprejemal deputacije.

Predsednik parlamenta na potovanju. Predsednik zakonodajne skupščine gosp. dr. Ivan Ribar je odpotoval v Novi v hrvatskem Primorju, kjer ostane pet dni, potem pa se poda v Dalmacijo, in prvi vrsti v novo osvobodeno kraje.

Prince Gjorgije odide zopet v ino-temstvo. Prince Gjorgije, ki že delj časa boravi v Beogradu, odpotuje tje dni v Francijo. Podal se bo najprej na Riviero, potem pa v Pariz.

Šef odeljenja za prosveto dr. Skaberne se je mudil včeraj v Mariboru, kjer je konferiral z županom Grčarjem in drugimi merodajnimi osebami glede mariborskega gledališča, posebno glede imenovanja upravitelja gledališča.

Minister dr. Kukovec v Ljutomeru pri Murski Soboti. Minister za socialno politiko, dr. Kukovec je imel v nedeljo dopoldne v gostilni gosp. Vavpotiča v Ljutomeru političen shod, katerega so se domačini kljub temu, da so žele v zadnjem trenutku izvedeli zanj, udeležili v zelo velikem številu in z zanimanjem sledili ministrovemu govoru o delovnem programu vlade in važnih zadnjih političnih dogodkih. Takoj po Ljutomerskem shodu se je odpeljal gosp. minister z avtomobilom v Mursko Sobotu, kjer je imel nad vse pričakovanje slajno uspelo zborovanje. Navzočih je bilo nad 3000 ljudi. Gosp. minister je obširno poročal o delovanju vlade in njenem programu, posebno o točkah, ki se tičejo Prekmurja. Opoldne je bil v hotelu »Pri kroni« banket, po katerem se je odpeljal v Čajnkovo, kjer je imel istotako nad vse pričakovanje slajen shod. Domačini so mu priridili slovesen sprejem. Ob 10. uri se je gosp. minister vrnil v Maribor.

Imenovanja v državni službi. Presto-tonslednik regent Aleksander je dodelil kustosa beograjskega muzeja profesorja dr. Nika Zupaniča imenoval za šefa etnografskega inštituta pri učelnem muzeju v Ljubljani v 5. činovnem razredu. — Dr. Mirko Kresnik, vodni majar v rezervi, je sorodstven v otv-

no državno službo pri policijski upravi v Sloveniji ter imenovan za provizornega policijskega komisarja pri policijskem ravnanstvu v Ljubljani. Provizorni okrajni tajnik Marko Kranjc pri okrajnem glavarstvu v Logatcu je imenovan za okrajnega tajnika na dosežanjem službenem mestu. Hinko Lotrič pa za revniškega nadzornika v 10. činovnem razredu pri varnostni straži v Ljubljani. — Minister pravde je avskultanta Frana Brečka, Ivana Tratinika, dr. Ljudevita Zupina, Gilberta Zupančiča in dr. Dominika Drnovška imenoval za sodnike brez določenega službenega mesta za okrožje višjega deželnega sodišča ljubljanskega. — Absolvent geometerskega kurza na visoki tehniški šoli v Ljubljani Ivan Marinček je imenovan za geometra v 10. činovnem razredu pri uradu za evidenco zemljinarskega katastra v Puju.

«Straža» hujša okoliške kmete na napadanje Sokolov. Včerajšnja «Straža» priobčuje sklep klerikalnih kmetov iz splitske okolice, da ne bodo več puščali meščanov v svoje vasi in pristavila k temu, naj tudi kmetje iz mariborske okolice naženejo Sokole, posebno pa jezdece, ako bi se pokazali v njihovih vaseh.

«Straža» zaplenjena. Včerajšnja mariborska «Straža» je priobčila dolg uvodnik o komunistih, v katerem na besen način napada vlado in državo, hujša proti plačevanju davkov in zagovarja komuniste. Cenzura je konec članka občutno skrajšala. Na zaplenjenem mestu je priobčila «Straža» z debelimi črkami citat iz «Jutra» od 1. maja, ki se glasi: »V nobeni državi ni takoli svobode, kakor v naši pod sedanjim režimom.« — To je točno. Seveda svobode uganjati zločine pa celo v naši državi ni!

Kislo zelje in kisel obraz. Tržaška «Nazione» poroča o gradnji železnice v Jugoslaviji. Med drugim omenja tudi železnico iz Kočevja do Jadranskega morja. Na koncu poročila še pristavlja, da bo ta železnica služila za prevoz kislega zelja. Če Italija bila bogata na izvzo, bi človek razumel bahanje in zbadanje na naslov jugoslovanskega soseda, tako pa res ne vemo, čemu se Italijani bahajo, ko sami nič nimajo. Povsem umestno pripominja «Edinost»: Kaj in koliko bo prevažala nova železnica, bomo v Trstu najbolj občutili. Tržačani ostanemo brez kislega zelja, a imeli bomo kislo obraz in še marsikaj drugega! Žito, meso, drva, oglje, sadje, krompir, repa in tudi kislo zelje pojde preko Jadranskega morja in bomo mi tu in tam dobivali po ovinkih za visoke cene ono, kar smo prej dobivali naravnost in po zmernih cenah.

Zagrebski Sokoli v Ljubljani. Kakor znano obhaja Sokol I. v Ljubljani v dne 14. in 15. avgusta slavnostno polaganje temeljnega kamna za zgradbo Sokolskega doma. Iz Zagreba nam poročajo, da se slavnosti udeležijo tudi zagrebski Sokol I.

Kaj je z našo «Mladiko»? Poročajo nam: Pri nas Slovenci je pač res to, da se veliko govori, a malo dela. Vedno in vedno se povdarja, kako velike važnosti je pač vzgoja otrok, zlasti deklice. Naroča se nam materam, da jih vzgajamo v narodnem duhu, v narodni zavednosti. Da, tega se me zavedamo in tudi delamo v tem zmislu, dokler imamo otroka pri sebi, a kam z njim, ko ga je treba poslati z dežele v mestne šole? Kolikokrat se pripeti, da se otroci najbolj zavednih staršev vzgajajo v nemških zavodih in seveda, potem se kaže na starše s prestom in krič nad njimi, da so izdajce naroda. A kdo je kriv tega? Mi starši gotovo ne. Svoje otroke hočemo imeti dobro preoblikovane v varnem zavetju, to pa je mogoče le v zavodu. Dajte nam slovenske zavode, dajte nam «Mladiko»! Radi državne železnice, ki bi pač lahko dobila druge prostore za svoje pisarne, smo sedaj starši prisiljeni pošiljati deklice v nemške zavode v Nemčijo, Primorje celo v Italijo v laške zavode. Potrudite se torej vsi oni, ki imate moč v rokah, da se izprazni licej in da se otvori «Mladika», kajti le v tem boče pomagano narodu in državi. Tu bi se žensstvo že kot otroci spoznali pobliže, kajti prepričane smo, da bi prišle v zavod tudi Srbinke in Hrvatice, tu bi se torej dal temelj narodnemu žensstvu in z njim narodnemu ujedinjenju. Zato še enkrat: Dajte nam «Mladiko». Nikar ne odlašajte, kajti ravno sedaj, ko se naša država razvija, ko si gradi temelj, je treba moči, je treba združenosti in narodna zavednost!

Rezervni oficirji, ki bivaljo v Mariboru in žele biti sprejeti v našo vojsko, se morajo najkasneje do 15. avgusta zglastiti pri komandi mesta Maribor.

Spreobrnjeni komunisti iz Maribora nam poročajo: Pokrski komunisti so se sedaj kar čez noč prelevili v navdušene socialne demokrate. Celo župan Miha Kreuch, ki je bil za časa volitev zaupnik komunistov, je sedaj izjavil, da je bil vedno socialni demokrat.

Smrtna kosa. V Mariboru je umrl v 60. letu svoje starosti posestnik in bivši mesar Ivan Černe.

Otvoritev zdravstvenega tedna v Mariboru. V nedeljo dopoldne se je vršila v državni realki v Mariboru otvoritev zdravstvenega tedna, na kateri sta govorila okrajni glavar dr. Lajnšič in docent dr. Matko. Udeležba je bila srečna. Zvečer se je vršilo v kinu

prvo predavanje in je predaval primarij dr. Robič o spolnih boleznih na čenake.

Is Trbovalj nam pišejo: Dne 4. julija je naše gasilno društvo priridilo skromno pa priridno slavnost. V znak trajnega hvalečnega spomina na ustanovitelja in 80 let požrtvovalno delujočega načelnika društva pokojnega g. Ivana Kramerja je društvo na svojem Gasilskem domu vzdalo lepo spominsko ploščo ter jo ta dan slovesno odkril. Pred Gas. domom se je zbralo mnogobrojno občinstvo, zastopniki občine in vseh krajevnih kulturnih organizacij. Častni načelnik društva g. ravnatelj Vodusek je imel ginitiv nagovor, v katerem je slavil vrline pokojnega načelnika, deček iz gasilskega naraščaja je lepo deklariral prikladno pesem, nakar je društveni načelnik g. Dežman odkril spominsko ploščo. Tajnik g. Guček se je zahvalil občinstvu za počastitev ter je končno bodril gasilce k vztrajnemu naporu. In društvo, da lu vzgledu načelnika. S «Slava»-klici spominu Ivanu Krameru se je zaključila slavnost, ki je znova pokazala, kako velike simpatije je vžival pokojni v vseh krogih prebivalstva, ki pa je bila tudi lep dokaz notranje vrline trbovaljskega gasilnega društva.

Vsem gasilnim društvom. Prostovoljno gasilno društvo Trbovlje, rudnik, priridila dne 14. avgusta štiridesetletnico svojega obstoja ter razvije ob tej priliki društveni prapor. Župno načelstvo v Zalcu opozarja tov. društva na ta jubilej ter priporoča, da se ga po možnosti udeležijo vsa bližnja društva polnoštevilno, oddaljena pa vsaj po odposlanstvih. Gasilcem se bo razkazal ta dan tamošnji premo-govnik z vsemi zanimivimi napravami, česar marsikdo še ni imel prilike si ogledati.

Nižja gimnazija v Knuinu. V smislu odloka ministarstva prosvete se s prihodnjim šolskim letom ustanovi v Knuinu štiritirazredna nižja gimnazija.

Jubilejska planinska veselica v Rušah, ki se je vršila v nedeljo, je uspela nad vse pričakovanje slajno. Vse hiše so bile v zastavah in po cestah postavljeni maji. Udeležba je bila ogromna. Zbralo se je na tisoče občin-stva iz Ruš, gornje dravske doline in posebno iz Maribora, opaziti pa je bilo tudi posetnike iz Slov. Goric. Sploh so Ruše v nedeljo pokazale, da so nekak mali štajerski Beograd.

Velika vročina in nje posledice v Trstu. Včeraj in predvčerajšnjem je bila v Trstu neznosna vročina, kakršne ne pomnijo niti najstarejši meščani. Mnogo ljudi je obolelo od solnčarice, zdravniki so ves dan zaposleni, vse drvi po pomoč. Ljudje so kar padali na ulicah. Bila sta že dva slučaja smrti. Popoldne ob 4. je šla v mesto mlada deklica, naenkrat pa de na tla in izgubi zavest, zdravnik jo preiše in kmalu na to je v bolnici umrla na posledicah solnčarice.

Zrtev Ljubljancev. V nedeljo popoldneje v bližini vrhke papirnice utonila v Ljubljani učiteljica, ga. Olga Rant. Zablila je v pregloboko vodo. Ko so jo potegnili iz vode, je bila že mrtva.

Samomor bančne uradnice. V Zagrebu je v soboto dopoldne izvršila samomor uradnica Narodne banke, 31letna Branka Bičan, baje zaradi nesrečne ljubezni. Pred savskim mostom so jo postavili pred dohajajoči osebni vlak, ki jo je z vso silo treščil ob tir ter jo grozno razmesaril. Pokojnica je bila lepa in simpatična deklica.

Napad na finančne stražnike. V nedeljo sta finančna stražnika Kapun in Mavrič patrolirala pri Sv. Ožboltu nad Mariborom. Okoli 10. ur ponoči so ju nenadoma zavratno napadli nemškutarji. Mavrič je bil težko ranjen z nožem pod ocesom, Kapun pa je dobil več poškodb na rokah. Stražnika sta morala iskati pomoč v mariborski bolnici.

Vlom v Mayerjevo trgovino. V noči od sobote na nedeljo so dosežali še neznan storilec vlomili v Mayerjevo trgovino v Stritarjevi ulici. Razbili so spodnje okno stranskih vrat, ki vodijo iz dvorišča v prodajalno in se skozi odprto spravili v trgovino. Računali so očividno na bogat plen, a so imeli deloma precejšnjo smolo. V blagajni, na katero so se najprej spravili, ni bilo namreč niti vinarja, nakar so se založili z raznim manufakturnim blagom, ki so ga nakradili za približno 100.000 kron. Tat, ki je lezel skozi odprto, se je nataknil na neko ostrino, kjer je ostal še kosček njegove obleke. Pollicija tatov še ni sledila.

UBOJ V RUŠAH.

Tragična smrt mladega dijaka.

Nesreča je hotela, da je na slajni planinski veselici v Rušah v nedeljo zgubil mlad dijak svoje življenje. Pri drči na veseličnem prostoru sta se namreč iz do sedaj neznanh vzrokov sprla gimnazijski abiturient Fran Serajnik in 21-letni delavec iz Fale, Anton Trnek. Med prepitrom je segel Trnek v žep in z žepnim nožem z vso silo sunil proti Serajniku. Zadel ga je ravno pod vrat in mu prerazal dovodno žilo. Težko ranjen Serajnik se je takoj zgrudil na tla, morilec pa je pobegnil. Ker je bilo pozno ponoči, mimoidoči ljudje na tleh ležečega dijaka sploh opazili niso. Šele gospodinja Goršek, hčerka zdravnika dr. Gorška, je opazila mladeniča ter videla kako krvavi. Poklicala je takoj zdravnika, a bilo 'je prepozno. Serajnik je med tem že izkrmavel in izdihnil. Umorjeni je bil edini sin učitelja glasovirja g. Serajnika v Mariboru. Morilec so včeraj popoldne pripeljali v Maribor.

DVE VAŽNI CARINSKI NAREDBI.

Glavna trošarina na material za izdelanje sveč. Prepovedan izvoz blaga iz kovnine, bronce in ostalega materiala ter predmetov, ki se nahajajo kot vojni plen na našem teritoriju.

Generalna direkcija carin (tarifski oddelček) je izdala na vse carinarice naše države naredbo o plačanju državne trošarine za material za izdelovanje sveč.

Po točkah 3., 4. in 5. trošarinskega pravilnika predvideno je plačevanje državne trošarine na material (cerozin, parafin, stearin in dr.), ki si ga nabavljajo v državi mali producenti za izdelovanje sveč (iz jemo lojenih in voščenih). Če se ta material uvaža iz inozemstva, je predpisano, da izvestijo o tem železniške uprave, poštni uradi in parobrodna društva pristojne trošarinske oblasti radi plačanja trošarine, ki se mora plačati kakor od cerezinskih in parafinskih i. t. d. sveč po odbitku 10 % od odpadke od trošarinske postavke. Ker se v teh odredbah ne omenja, kako morajo ravnati carinarne pri uvozu takega materiala, je dala generalna direkcija naknadno sledeče pojasnilo: Vse carinarne morajo pobirati pri uvozu trošarino na material, iz katerega se delajo sveče (z izjemo lojenih in voščenih), kakor na sveče po odbitku 10 % od trošarinske postavke vseh odpadkov in gubitkov pri izdelovanju sveč. Carinarne bodo postopale na ta način v slučaju, če uvoznik izjavi na deklaraciji, da bo delal iz uvoženega materiala sveč, od katerih je treba plačati trošarino, ali pa ga bo v to svrhu prodajal producentom sveč. Če pa uvoznik izjavi, da ne bo proizvajal takih sveč, ali da ga ne bo prodajal v isto svrhu, potem carinarne ne bodo zaračunale materiala, obvestile pa bodo o uvozu takega materiala pristojni trošarinski urad z imenom uvoznika, količino in kakovostjo materiala.

Generalna direkcija je izdala nadalje na vse carinarne prepoved izvoza blaga iz kovnine, bronce in ostalega materiala ter predmetov, ki se nahajajo kot vojni plen na našem teritoriju.

Ministrstvo vojne in mornarice objavlja, da je v Grackem organizirana posebna komanda za zbiranje vojnega plena, ki se nahaja še raztresen in skrit pri privatnikih. Od tega vojnega plena se nahaja pri privatnikih večja količina različnih delov topov in pušk iz kovnine in bronce svinčenih krogel, vžigalnikov iz kovnine, aluminijastih kapic, različnih bakrenih in cinkovih predmetov od municijskih zabojev, kakor tudi zabojev samih in ostalih predmetov, katere vporablja izključno armada. Da se prepreči eventualni izvoz takih predmetov ali verženje z njimi, morajo vse carinarice pri izvoznih ekspedicijah v največji meri obračati pažnjo na take predmete in ne smejo v nobenem slučaju dopustiti izvoza omenjenih in podobnih predmetov, temveč jih morajo takoj odvzeti in prodati vojaškemu uradu.

ELEKTROTEHNIČNA ZADRUGA V SPODNJI ŠIŠKI.

Polom klerikalne in NSS opozicije.

Ze pri ustanovitvi te prekornostne zadruge so se postavili ustanovitelji na strogo gospodarsko stališče in so povabili k sodelovanju vse udeležence brez ozira na politično pripadnost.

Toda, dočim se gotovo gospoda, dokler jo bilo treba delati, ni niti zmenila za zadruge, je po končanem delu pričela stopati v zadruge in je končno stvorila opozicijo, ki je pričela takoj z vsimi močmi rovariti proti vodstvu zadruge s prozornim namenom, da bi se polastili sami gospodarstva v zadruzi. Trud je bil zaman. Tudi ta klerikalno-nar. socialna «opozicija» je doživela na nedeljskem izrednem občnem zboru zadruge klavren konec.

Znana je kampanja, ki jo je vodil proti zadruzi klerikalce Orehek. Namigaval je na razne nerednosti, ki se baje gode pri zadruzi, širil je razne alarmantne vesti, skušal podkopati ugled in porabiti ugodno priliko, da bi spravila opozicija pod streho sadove tujeja truda. Rovarji so v to svrhu uvedli v strogo gospodarsko zadruge tudi političen boj. Zadruge je Orehek izključila. Njegovi pridni pomagači so bili narodni socialci. Značilen je letak, ki so ga razdajali ti ljudje ob priliki volitev s sledečo vsebino: »Sodna revizija pri električni zadruzi se vrši, vrzite vsi kroglice v tretjo skrinjico NSS. Pred občnim zborom si je hotel uglasiti Orehek pot s kilometerskim člankom o «Slovenecu», s katerim pa je samo pokazal, da nič ne ve.

Izredni občni zbor je razbilil vse klerikalno-nar.-socialistične očitke. Prebralo se je poročilo dež. kot trg. sodišča v Ljubljani, ki odklanja Orehove zahteve, da se odstavi sedanje načelstvo in razveljavi njegova izključitev, kot neupravičena. Važno in zanimivo je bilo zlasti revizijsko poročilo. Zadnje bilanco zadruge g. Šitar, revizijo zadruge pa je izvršil na uradno odredbo g. Oskar Kurec. Poročilo omenja nekatere formalne pogoške, ki pa so jih največ zakrivilo ravno pristaši opozicije, kakor pomanjkljivi podpisni pristopniki, katerih več članov sploh ni podpisalo. Vse knjige so v polnem redv — bilanca je pravilna in

blagajniška gotovina soglasna z računom. Smešno je nasleda opozicija z očitkom, da so člani vodstva delali kupčije z zadružnim denarjem. Povodim ustanovitve je podaril namreč g. Fava! zadruzi knjigo, katero je že nekoličko rabil. Fava! je bil si so pustili v knjigi in po malem presledku se je začelo vpisovanje zadružnih poslov. Med zapiski gosp. Fava!ja pa je nekdo bral nakup enega vola za — 96 kron in to se iz časa, predno je bila zadruge sploh ustanovljena. Gg. opozicionaleci pa so obrekovali načelstvo da kupčuje z živino! Dobro so se opekli. G. Šeidl je umestno pripomnil: »Dobro bi bilo za zadruge, če bi kupovala vola po 96 K, ker bi bila luč v šiški kmalu zastojila! G. Cimerman je pojasnil nekatere globoke govornice in povedal tudi zakaj načelstvo Orehka ni tožilo, po-zval pa je Orehka, naj ponovi svoje očitke vpriso treh prič, nakar pride takoj pred redno sodišče. Orehek seveda ni imel poguma.

V nadzorstvo sta bila izvoljena namesto izključenega Orehka in namesto g. Keršiča, gg. Batelino in Makar. Osebito je poparila že itak omajano in pobito opozicijo ugotovitev, da si člani načelstva niso nikdar in za nobeno delo nile-sar računali. Hud poper je bil tudi predlog g. Petra Stepiča, da naj se zadruge likvidira in izpremeni v družbo, ki prevzame vse obveznosti in prodaja tok po uradno določenih cenah. Avgustin je zastokal patetično. O tega pa ne! Po kratki debati je bil seveda predlog zavrnjen. Morda se bo «opozicija» sedaj vendarle spametovala. Pustite na pragu zadruge strankarsko maščevalnost in politiko. Občni zbor elektr. zadruge v Šiški pomeni za predsednika in vse načelstvo slajno zadoščenje.

SVETOVNA PRODUKCIJA ŽITA.

(Najnovejše poročilo «Prager Presse».)

Rim, 5. avg.

Internacionalna poljedelska zbornica v Rimu je sprejela že večji del podatkov o letošnji žetvi, ki tvori bazo za oceno splošnega stanja svetovne žetve. Evropska žetev znaša v Belgiji, Bolgariji, na Finskem, Ogrskem, Grškem in v Španiji približno 69 milj. mtc., torej 2 milijona več kot lansko leto. Tudi v drugih državah, ki se niso poslale svojih podatkov, je stanje žetve precej ugodno čeprav je silna vročina in suša več ali manj škodovala žitnemu polju. V Ameriki (Kanada in Združene a. države) se bo pridelalo okoli 304 milj. mtc., torej v primeri z lanskim letom, ko se je pridelalo 286 milj. velik plus. V Aziji (Indija in Japonska) je žetev padla od 110 milj. na 75 milj. mtc. V Afriki (Algerija, Maroko, Tunis) se pridelala 18 milj. lani 10 milj. mtc. V teh pokrajinah bo torej žetev v primeri z lanskim letom nazadovala za 7 milj. mtc. (letos 466 milj., lani 473 milj. mtc.) Pričakovati pa je še iz ostalih, nenavedenih držav precej povoljnih rezultatov. Rži se bo pridelalo v Belgiji, Španiji, Finlandiji, Grčiji, Ogrski, Kanadi in Zedinjenih državah skupaj 44 milj. mtc., torej 2 % več kot lani.

Žetev ječmena v Belgiji, Bolgariji, Španiji, Finskem, Letarinskem, Grčiji, Kanadi in Zed. državah, Japonski, Algeriji, Maroku in Tunisu znaša okoli 120 milj. mtc., torej 4 % plus. Isto države bodo pridelale okoli 281 milj. mtc. oves, kar znači 10 % manj kot lansko leto, v Ameriki pa za 8 % manj letos 793 lanske leto 881.

— Naš konzulat v Milanu. Naša vlada je nameravala ustanoviti v Milanu trgovsko agencijo, toda na željo italijanskih diplomatskih krogov bo ustanovila tam svoj konzulat.

— Začasni zakon o trošarini, taksh in pristojbinah. Generalna direkcija potrebnih davkov je izdala na vse carinarice naredbo, po kateri se imajo carinarice držati do 1. septembra 1921 dose-danih trošarinskih predpisov, od 1. septembra naprej pa predpisov začasnega zakona o državni trošarini, taksh in pristojbinah.

— Poprava porušenih mostov. Ministrstvo za šume in rude je dovolilo, da sme-jo vse siromašne občine uporabljati les za popravo porušenih mostov iz državnih gozdov po predpisani ceni.

— Padec cen v Italiji. Engros-cene v Italiji padajo, indekana številka je padla od 93 v aprilu na 81 v juniju. V podobni smeri se gibljejo detaljne cene, ki so izgubile povprečno od 13 do 9 pecenov. V gospodarskih krogih se računa na nadaljnje padanje cen v juliju.

— Železnica preko Predila. Italijanska vlada je izdelala načrt za zgraditev železnice preko Predila v lastni režiiji. V ta namen bo zahtevala vlada 300 milj. lir: proga bi šla od Trsta čez Furlanijo, od tam ob Adili na Kredu, Bovec in preko Predila v Trbiž.

— Svobodna trgovina s hmeljem v Českoslovaški. Po poročilu našega konzulata v Pragi, stopi dne 1. septembra na Českoslovaškem v veljavo nov pravilnik o svobodni trgovini s hmeljem.

— Posejana površina v Grčiji znaša po poročilih grškega poljedelskega ministertva: pšenica 400.000 ha, koruza 200.000 ha. Pričakuje se žetev 380.000 ton pšenice in 200.000 ton koruze. Podatki se nahajajo na Grčijo brez Tracije.

Estnik in izdajatelj
Konzorci »Jutra«
Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc.

Blagajna velikega vojvode

Roman.

Prečno je Filip dospel do čudne skupine, je gnofova desnica spustila tujcev vrt in padla kot težko fužinsko kladivo na njegovo desno senco... Tujec se je zgrudil na zemljo, kot da ga je udarila strela. Veliki vojvoda se je zasopljeno obrnil k Filipu.

«Vi se gotovo čudite mojim metodam, gospod profesor, toda ko zveste, kdo je ta lopov, me boste razumeli!»

«Kdo je ta možakar?»

«Ta možakar,» je rekel grof in brnil z ного nezvestnega nasprotnika, «je gospod Bekker, doma iz Holandske, on je aranžiral revolucijo na Minorki.»

«Sedaj razumem postopanje in čustva vašega velikovojvodskega visočanstva!» je rekel Filip popolnoma mirno.

Veliki vojvoda ga je začudeno pogledal:

«Kaj ste rekli... visočanstvo... Vi veste, kdo sem?»

«Da, visočanstvo... vem!»

«Koliko časa že?»

«Ko smo se ukrcali na «Štorkljo» in odšli iz Marseilla.»

Veliki vojvoda je bil v precejšnji zadregi, zamrmral je med zobmi:

«Slutil sem vse to... toda sedaj...»

Filipu se ni zdelo primerno, da se zdaj in na tem mestu razpravlja kakoršnjekoli poedinosti, zato je rekel:

«Nekaj vam je padlo iz žepa, visočanstvo!» Sklonil se je in pobral lepo zganjeno polo papirja, ki je ležala poleg nezvestnega Bekkerja.

Veliki vojvoda je vzel papir in ga ogledoval; radoveden je bil, kaj bi moglo to biti, zato je razgrnil polo in poskušal prebrati v mraku vsebino. Toda brati ni mogel, bilo je pretemno, hotel je že vtakniti polo v žep, ko mu je posvetil Filip z električno svetilko. Veliki vojvoda je hitro prebral... in se začel na ves glas smejati, tako da je odmevalo po vsi ulici.

«Visočanstvo, visočanstvo!» je šepetal Filip. «Nikar tako glasno, kaj bi bilo ako nas tu zalotijo...»

«Prav imate!» je odgovoril veliki vojvoda in to z glasom, da se je Filip skoraj prestrašil. «Ko bi le vedeli, kaj sem našel na ti poli papirja, ki ste mi jo dali!»

Filip ga ni razumel, toda zdaj ga ni hotel spraševati, vendar je pa sam veliki vojvoda odgovoril:

«Ta papir ni padel iz mojega žepa, izgubil ga je naš ljubi gospod Bekker; na tem papirju pa ni napisano nič več in nič manj nego pogodba med gospodom Bekkerjem in šestimi mojimi podložniki, ki so se zavezali, da me bodo za nagrado dvestotisoč pezet odstranili raz prestol in me povrh tega še ubili.»

Filip se je samo čudil, ko je poslušal te besede... v tem trenutku se je Bekker zganil...

«Visočanstvo... tegale vašega Bekkerja morava spraviti na varen kraj. Ali veste kak primeren kraj...»

Veliki vojvoda je bil ves zamišljen, gledal je nekaj časa Filipa, potem zopet kontrakt... na Filipovo vprašanje se je zganil in gledal naokoli.

V vseh hišah je vladal popoln mir in nočna tišina, kot da so vse izumrle, zapuščene... mala hišica v bližini je bila pa prav popolnoma zanemarjena.

Okna so bila deloma pobita okviri iztrgani, stara vegasta vrata so bila na pol priprta. Veliki vojvoda je pokazal na hišo, a Filip je prikimal. Molče sta zagrabila nezvestnega Bekkerja, ki se je parkrat stresel in ga odnesla v zapuščeno enonadstropno hišo. Dasi je bilo na zunaj videti, da je hiša zapuščena, je bilo v veži naloženo neko orodje, metle, vedra, lesne in kup praznih steklenic, v steno je bil zabiti velik žebelj, preko njega je pa visela vrh. V istem hipu sta brez vsakega dogovora veliki vojvoda in Filip snela vrh in začela vezati Bekkerja. Ko sta bila s svojim delom gotova, se je Bekkerju začela vračati zavest, njegove zvezane roke se so zganile, modre podplute oči se so odprle... s krvavimi očmi je gledal prestrašen svoja sovražnika...

Tedaj se je zganil tudi njegov jezik in hripavo je zašepetal:

«Šepasti... šepasti...»

Veliki vojvoda se je zasmejal:

«Da gospod Bekker, popolnoma prav imate, šepasti, šepasti. Šepasti je tu, ki se je vrnil med svoje zveste podložnike, da prevzame zopet vladjo. Ako vodite svoje trgovske knjige, zapišite onih dvesto tisoč pezet med izgubo. Vi ne boste mogli postati lastnik ali vsaj upravnik žveplnih rudnikov na Puntí Hermosi.»

Gospod Bekker ga je gledal s sovražnim pogledom, ki je bil tako divje blazen, da se je skoraj veliki vojvoda sam prestrašil, vendar se je premagoval in rekel:

«Ali veste gospod Bekker, kaj storim takoj, ko prevzamem vladjo? Objavljam bom zakon, ki ga bom imenoval vam na čast «leše Bekker», a določal bo, da je vsakemu tujcu pod kaznijo 50.000 pezet prepovedano priti na Minorko. Ako je pa ta tujec slučajno Holanec, se izpremeni ta denarna globa v smrtno kazen.»

Te besede je govoril špansko, Filip, ki je razumel nekaj španščine, je dostavil:

«Ali bi smel vašemu veličanstvu nekaj dobrega svetovati?»

«Kaj?»

«Dajte temu zakonu retroaktivno moč!»

Gospod Bekker je ves zadržtel... veliki vojvoda se je pa smejal:

«Imeniten svet, gospod profesor. Prosim vas posodite mi malo vaš robc, da neposrednemu provzročitelju tega zakona zamašim usta, predno ga zapustiva.»

(Dalje prihodnjič.)

Na pragu življenja.

Prevedel M. N.

III.

Mat se je vrnila. Objeli sta se s teto Sašo in pričeli obe plakati... Potem sta jenzali plakati, sedli na Aljoševo posteljo, povsili glavo na prsa in dolgo molčali... Tudi Vanja se je hotelo plakati... Gotovo se je Aljoši nekaj pripetilo.

— Nisem te spoznal, mama. Ko si vstopila, sem mislil, da je vstopila — tujka.

— Čas je že, dečko, da greš spat.

— Zakaj si dela črni rep na klobuk?

Ni odgovorila.

— Postala si podobna starki: vsa si v črnem.

Ni odgovorila.

Ali si videla Aljošo?

— Da, je zašepetala mama in odšla v drugo sobo.

— Kam greš?

— Takoj...

Vanja se je ozrl na teto Sašo, žel k nji in ji pogledal v oči. Teta ga je molče dvignila v naročje in ga krepko prižela k sebi.

— Ali! Boli, tetica!... Tu imaš bučiko!

Pomolčala sta.

— In mama?

— Se ne počuti dobro... Je zelo trudna. Pojdi spat... Te slečem jaz.

— In poljubček?

Vanja je bil vaju, kadar je legel, da je prišla mama k njemu, ga poljubila, pogladila po hrbtu in mu lepo podvila odelo pod noge.

— Danes te jaz poljubim.

— In mama?

— Mama pa že od jutri naprej.

— Vidiš, kako znaš! Hočem, da me mama...

— Ji porečem. Morda pride tudi ona.

— Kaj pa tam dela? Zakaj se je tja zaprla? Že vem, že vem! Ne prevaraš me! Videl sem skozi špranjo: moli tam. Gotovo je Aljoša obolel?

— Da, obolel. Hudo je obolel...

— Ne sme umreti tetica!

— Ako Bog da, ozdravi... Pojdiva! Čas je, goleboček... Ali slišiš, deveta bije?

— Ali veš, ali mi je prinesla mama novega konja? Obečala mi je... Pa zakaj je odšla pestunja od nas? I naj lei! Hudobna je, ker zmerja Aljošo...

Tokrat ni bilo mame, da bi poljubila Vanjo. In on je čakal... Kakor poprej je gorela v kotu lučka z rdečim plamenčkom... Kot da je živa: giblje se, in plamenček trepeče na ikoni. Pestunja je imenovala lučko «Božje oko»... Povsod so danes prižgali lučke: i v Aljošovi sobi i v salonu... Aljoša ni nikdar pri-

žigal, a oni so šli in tudi pri njem prižgali... To bo Aljoša hud, ko pride domov...

Teta je Vanjo slekla, ga prekrižala in poljubila.

— Pogradi me po hrbtu!... In odeja? Pod noge jo podvili!

— Tako?

— In mama? Ukaži ji, naj snameta s klobuka črni trak. Kaže tako stara...

Nekdo je hodil ponoči po sobah, Teta je spala v detški sobi: bila je zelo nemirna in neprenehoma je vzdihovala, a tam, v Aljošovi sobi, je nekdo plakal in šepetal sam s seboj... Gotovo mama... ali ne spi?

— Mamica! je šepetaje poklical Vanja. Se enkrat je ponovil. Ako ne pride mamica po tretjem klicu, pomeni, da je ne bo...

— Ma-mi-ca!

— Ne bo je... Zelo tiho je in neprenehoma hodi nekdo previdno, kot da se plazi po prstih...

— Bum!

Vztrepetal je srce: ura je bila, nekam čudno je bila, zelo glasno, kakor v stolpu...

Zdi se, da je ura živa... Nabija kakor nabijajo s kladivi v kovačnici na vasi. Nabija, nabija, nabija, in potem — bum! Kakor da ve, koliko časa je odmerila in pripoveduje to ljudem. Kako to ve? Kdo je iznašel uro?... Aljoša je imel uro s pokrovčkom... Pritisne gumb, in ura se odpre... Aljoša sedaj gotovo ne spi: kakor si bolan, ti je zelo vroče in vedno bi hotel piti.

Gotovo stoče... Kadar si bolan, stoče... Mama moli. Česa prosi Boga? Da bi Aljoša ozdravil?... Bgg lahko vse napravi. Samo poprositi ga je treba in On pošlje takoj belega angelja in ta uredi vse.

Vanja je sedel v postelji, se popraskal in pogledal na «Božje oko». Bog gleda Vanjo... To ni Bog, marveč Jezus Kristus. Bog je star, a Jezus Kristus je mlad... On je boljši in ljubi otroke. Pestunja je pravila, da kadar je srečal poulične dečke in deklice, jih je vzel v naročje in posadil na kolena... On je zelo dober! (Dalje.)

Ugodna prilika za vrtnarja ali trgovca s sadjem in poljskimi pridelki!

Na prodaj 17 orlov posestev, obsega jodega rodovitne njive, travnike in sadovnjak; hiša in gospodarsko poslopje s potrebnim inventarjem in živino. Lepo lešče, eno uro severno od Maribora ob dr. cesti; pošta, železniška postaja. — Cena 700.000 K. Naslov v upravnistvu «Jutra». 1244 2-2

Knjigovodkinja

z dobrimi, dolgoletnimi izpričevali, samostojna slovenska in nemška korespondentinja 2-2

išče mesta v provinci.

Cenjene ponudbe na upravo «Jutra» pod «Služba in stanovanje».

1280 Išče se samostojen 3-3 knjigovodja-korespondent

za takojšen nastop. Ponudbe na tovarno Križar, Slovenjgradec.

Išče se 1286 5-4

kontoristinja

zmožna slovenskega in nemškega jezika, spretna strojepisna in stenografinja, za večje manufakturno podjetje v Ljubljani. Pismene ponudbe je nasloviti na upravnistvo «Jutra».

Ponudite

vse neuporabne zlate predmete: verižice, prstane, obeske, zapetnice, uhane itd., kateri predmeti Vam leže doma in jih 1170 ne nosite 20-7

tyrdki F. ČUDEN

trgovina ur, zlatnine in srebrnine Ljubljana, Prešernova ul. 1.

Išče se dobra pisarniška moč

s šolsko izobrazbo, izurjena v strojepisju in računstvu. Ponudbe s prepisi spricval je poslati rudniškemu ravnanstvu v Trbovlje.

„EXPRES“

Mednarodni transporti

RAKEK

se priporoča za vse špedicijske posle posebno pa za zacinjenje in reekspeicijo. Zagotovljena točna izvraba po najnižjih cenah. 1249 2-2

Priporočamo

knjige za mladino:

Ilka Wascheteova, Pravljičice. Z večbarvnimi slikami. Vez. 40 K, po pošti 2 K več. Habberton-Sorli, Bob in Teđi. Povest s slikami. Broš. 24 K, vez. 30 K, po pošti K 240 več.

Cika Jova Zmaj-Gradnik, Kalamandarija. Otroške pesmi. Vez. 16 K, po pošti 1 K več. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Gospodična

trgovsko nabražena, s prakso, govori slovensko, srbohrvatsko in nemško, išče primernega mesta v Sloveniji, tudi na deželi. Ponudbe s naznačitvijo plače na upravo «Jutra» pod št. 1282.

Inženier dr. Miroslav Rasal

oblastveno poverjen

stavebeni inženier

Ljubljana

Ribičjeva ulica št. 7.

Specialno stavebna podjetje za betonarne, železobetonske in vedne gradnje.

Izvraba vodnih sil.



Ustanovljeno 1866

Predtiskarija

klekkanja in veziva

C. J. HAMANN

Mestni trg 8.

Ustanovljeno 1866

Naročajte in širite sledeče

leposlovne knjige:

D. Fajgelj: Tik za fronto. Broš. 36 K, vez. 45 K, poština K 2-80.

A. Novčan: Veleja. Broš. 28 K, vez. 36 K, poština 2 K.

Anatole France-Debeljak: Pingvinski otok. Roman. Cena broš. 42 K, po pošti pripor. 2 K 40 v več.

Dostojevskij-Lavstik: Besi. Roman v IV. delih. Broš. 42 K, vez. 54 K, po pošti broš. K 8- vez. K 90- v več.

Goncourt-Fastuškin: Dekle Eliza. Roman. Broš. 15 K, vez. 21 K, po pošti broš. K 2- vez. K 2-50 v več.

Cervantes-Sorli: Tri novele. Broš. 10 K, vez. 16 K, po pošti broš. K 2- vez. K 2-50 v več.

Shakespeare-Zupančič: Sen kresne noči. Broš. 22 K, vez. 28 K, po pošti broš. K 2- vez. K 2-50 v več.

Macbeth. Broš. 32 K, vez. 40 K, poština 2 K.

Ante Debeljak: Solnce in senca. Broš. 10 K, vez. 15 K, po pošti broš. K 2- vez. K 2-50 v več.

Stritarjeva antologija. Uredil dr. Iv. Prijatelj. Broš. 18 K, vez. K 26- v več.

po pošti broš. 3-40 v več, vez. K 4- v več.

Josipa Jurčiča zbrani spisi. Druga izdaja. Uredil dr. Ivan Prijatelj. I. zvez. broš. 22 K, po pošti 5 K v več, II. zvez. broš. 22 K, po pošti 4 K 60 v več.

Knjige se naročajo pri založništvu: Tiskovna zadruga v Ljubljani, Sodna ulica 6. 66 72

Gonilni jermeni za tovarne, mline, žage in poljedelske stroje v vsaki širini, **takoj dobavno.** 1280 5-1

Iv. Kravos, Maribor, Aleksandrova 13.

NOVO! Albin Ogris NOVO!

Borba za jugoslovansko državo.

Cena 32 K, po pošti K 1-80 več.

Kdor se boče poučiti, kako so agitirali naši izseljenci med svetovno vojno v Parizu, Londonu, Rimu, Washingtonu in dr. za Jugoslavijo in kakšne težkoče so morali premagati, naj čita Ogrisovo knjigo. Spis nudi popolnoma nova, dosedaj pri nas neznana dejstva.

Knjigo naročajte pri 307 28

Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6.

+

Potrti od neizmernih srčnih bolečin objavljamo tužno vest, da je naša iskrenoljubljena, dobra in blaga hči, sestra, teta in nevesta

Eda Petsche

dne 7. avgusta 1921. ob 1/2. uri zjutraj v Gradcu končala svoje s največjo potrpežljivostjo prenašano trpljenje in se v cvetu svojih 21 let preselila v vsemir.

Truplo pokojnice bo prepeljano iz Gradca v Kočevje, kjer jo bomo položili v rodniški grob na mestnem pokopališču.

Maše sadušnice se bodo opravile v več cerkvah. 1253

Kočevje, 7. avgusta 1921.

Rodbini Peter Petsche in Borivoj Šbil.